

Kunnskap om reseptfrie analgetika blant apotek kunder

Vera S. Knutsen^a, Oda Oland^b, Karoline Eriksen^b, Lone Holst^b, Beate H. Garcia^a, Marit Waaseth^{a*}

^a Institutt for farmasi, UiT Norges arktiske universitet, IPSUM forskningsgruppe

^b Senter for farmasi, Universitetet i Bergen, Forskningsgruppe i samfunnsfarmasi

Bakgrunn: Smerte er en av de vanligste årsakene til legemiddelbruk. Det er ustrakt bruk av reseptfrie analgetika og tidligere studier antyder at kunnskapsnivået omkring disse legemidlene er lavt.

Hensikt: å beskrive kunnskapsnivået om reseptfrie analgetika blant apotek kunder, og gjennom dette identifisere grupper med ekstra informasjonsbehov.

Materiale/Metode:

En spørreskjemabasert tverrsnittstudie ble gjennomført blant apotek kunder ≥ 18 år. Data ble innsamlet av tre masterstudenter i fire norske byer (Oslo, Bergen, Tromsø og Skien). En kunnskapsskår (0-23) ble beregnet basert på 23 påstander og kategorisert som lav (≤ 8), middels (9-17) og høy (> 17). I tillegg til deskriptiv statistikk brukte vi multipl linear regresjon for å undersøke ulike faktorer sammenheng med kunnskap om reseptfrie analgetika. Disse faktorene inkluderte holdninger til/syn på reseptfrie analgetika og generell legemiddelbruk, helseforståelse, samt helsesrelaterte og sosiodemografiske faktorer.

Resultater: Studien inkluderte 893 apotek kunder, gjennomsnittsalder 49 år og 67 % var kvinner. Den totale kunnskapsskåren var 13,1 (3.8 SD), altså middels kunnskapsnivå. Menn hadde litt lavere kunnskapsskår enn kvinner (12,7 vs 13,3, $p=0,01$). Kunnskapspåstander med særlig lavt kunnskapsnivå omfattet "Utstrakt bruk av reseptfrie smertestillende legemidler gjøre dem mindre effektive" (5 % korrekt svar, 78 % feil), "Reseptfrie smertestillende legemidler kan gi avhengighet" (16 % korrekt, 62% feil) og "Paracetamol (Paracet®, Pinex®) er trygt å bruke under amming og graviditet" (28 % korrekt, 16 % feil). Faktorer som var assosiert med høyere kunnskapsskår: Helse, utdanning, kronisk sykdom, bruk av reseptfrie analgetika siste fire uker, høy utdanning, samt syn på legemidler generelt som nyttige.

Konklusjon: Apotek kunders kunnskap omkring reseptfrie analgetika kan sies å være middelmådig, og det trengs tiltak for å heve kunnskapsnivået. Analysene viser at grupper med lav utdanning har særlig behov for informasjon om sikker bruk av analgetika.

(Posteren er på engelsk fordi den ble vist på «Nordic social pharmacy and health services research conference» i Danmark, 12.-14. juni 2019.)